

kan faas til Laans, blev det udtalt af den ærede første Taler (Piper), at den Fordring stillede man oprindeligt, at Loven skulde skaffe Arbejdere til Landbruget, og den Fordring er ikke bleven opfyldt. Jeg har været med til at arbejde i denne Sag fra først af — jeg var Medlem af Landbo-kommissionen —, og jeg erindrer meget godt, at Hensynet til at skaffe forøget Arbejds-kraft til Landbruget var stærkt fremme. Jeg har aldrig været nogen Tilhænger af, at Husene skulle gøres saa smaa, at det var nødvendigt for de paa-gældende Husmænd at tjene det væsentligste ved Arbejde for andre. Men jeg tilstaar, at jeg paa den anden Side heller aldrig har ment, at der i og for sig skulde være noget nedværdigende eller noget urigtigt deri, at en Mand, der har et Hus med et Par Køer, paa visse Tider, naar han har Tid dertil — og paa de Tider af Aaret, hvor Arbejdet lønnes bedst —, ogsaa ydede en Haandsrækning ved det almindelige Landbrug. Erfaringen viser jo ogsaa, at dette i meget høj Grad har været Tilfældet, og jeg tror ogsaa, at Erfaringen vil vise, at de Husmænd, der ikke have fundet sig for gode dertil, ere blandt dem, der have staaet sig bedst. Naar man altsaa nu foreslaar en stærk Forøgelse af Laanets Størrelse, skal jeg ikke modsætte mig det, men jeg vil kun sige, at der deri ligger en Tendens til fremdeles at komme højere op med disse Ejendommens Størrelse og Værdi, og at jeg tvivler noget om, at den Fordel og Glæde, som Indehaveren kan have af Ejendommen, just kommer til at staa i Forhold til dens Størrelse. Jeg er noget tilbøjelig til at være enig i, hvad der allerede er udtalt, at jo højere man kommer op med Ejendommenes Størrelse, des mindre vil man kunne klare sig med oprindeligt at raade over $\frac{1}{10}$ af Laanesummen.

Bestemmelsen om Tillægslaan anser jeg for at være af meget stor Betydning. Jeg billiger fuldstændig dens første Del, og jeg kan ogsaa slutte mig til den ærede sidste Taler, naar han sagde, at han var i høj Grad tilfreds med den sidste Del. Denne sidste Del er den, der giver en Husmand, der skønner, at han kunde bruge mere Jord og arbejde med mere Jord, Adgang til at afstaa sit Hus for at faa et større. Men jeg vil tilstaa, at jeg er mindre overbevist om Rigtigheden af den Bestemmelse, der giver Adgang til Tillægslaan paa Grund af Forbedringer. Det er meget rigtigt, at en Mand, der har arbejdet godt og nu mener at have Betin-

gelser for at kunne arbejde paa en noget større Lod, faar Adgang til det gennem disse Tillægslaan. Men om det er lige saa hensigtsmæssigt at give Tillægslaan, naar man kommer til det Resultat, at der er indført Forbedringer paa Ejendommen, tvivler jeg noget om. Er der indført Forbedringer, og væsentlige Forbedringer, paa Ejendommen, skulde disse Forbedringer gerne give sig Udslag i en forøget Indtægt, og det forekommer mig ikke, at det er særlig attraaværdigt stadig at laane. Der er i vor Tid en Tilbøjelighed til den Opfattelse — den gennemtrænger alle Kredse, alle Samfundslag og alle Institutioner —, at saa længe man kan laane, er det godt; alle ere tilbøjelige til at laane, jo mere des bedre. Det vilde have været mere tiltalende for mig, om man kunde have givet et lille Vink i den Retning, at der kommer et Tidspunkt, da man ikke skal laane mere, men hellere sætte i Sparekassen; selv om det kun er ganske lidt.

Ja, jeg kan indskrænke mig til disse Bemærkninger. Det forekommer mig, at ud fra den Modtagelse, Forslaget har faaet, kan man nære det bedste Haab om, at det kan føres igennem, og jeg skal, som sagt, gerne yde min Medvirkning dertil.

Lewinsky: Paa denne fremrykkede Tid af Mødet skal jeg søge at indskrænke mig saa meget som muligt, og jeg skal derfor efter de Udtalelser, der ere faldne fra andre Sider, undlade at udtale mig om de Fremskridt, Lovforslaget indeholder i Forhold til de Love, vi hidtil have haft paa dette Omraade; de ere bleve saa fyldigt omtalte gennemgaaende fra alle Taleres Side, og jeg kan slutte mig dertil og erkende, at det foreliggende Lovforslag indeholder betydelige Fremskridt i Forhold til Lovene af 1899 og 1904. Jeg skal nærmest indskrænke mig til at henpege paa de Punkter i det foreliggende Lovforslag, som min Gruppe kunde have ønsket var bleve noget videregaaende.

Jeg skal da først pege hen paa Stats-tilskuddet, der jo i det foreliggende Lovforslag er ansat til 4 Mill. Kr. aarlig. Jeg for min Part vil nu sige, at jeg ikke kan forstaa, at man ikke snart paa disse sociale Loves Omraade kommer bort fra at fastsætte en vis, bestemt Maksimumsgrænse. Thi det har jo vist sig uheldigt ved en Række af de forskellige Love, hvor man har indført en saadan. Jeg skal tillade mig at nævne f. Eks. Alderdomsunderstøttelsesloven, hvor man Gang efter Gang maatte revidere og omordne